

Упровадження активних методів навчання, спрямованих на розвиток особистості

*Вміння знаходити обдарованих
та здібних дітей – талант,
вміння їх вирощувати – мистецтво,
але найважливішим є
любов до дитини!*

Гармонізація вищої освіти України відповідно до вимог європейського стандарту, її розвиток здійснюється за певними принципами. Пріоритетними з них є запровадження інноваційних технологій. Адже відомо, що саме інноваційний шлях розвитку суспільства можна забезпечити, сформувавши покоління людей, які мислять та працюють по-новому. Як наслідок, основна увага приділяється розвитку особистості, здатності самостійно здобувати і розвивати знання, формувати інформаційні та соціальні навички.

Освітні процеси, що відбуваються в Україні на сучасному етапі, вимагають підвищення рівня підготовки випускників різного профілю.

В цьому допомагає застосування активних форм навчання у викладанні фахових дисциплін , а саме:

студенти повинні не тільки отримати певні знання, а й уміти застосовувати їх у конкретній практичній ситуації.

Якщо раніше знання, отримані в учбових закладах могли служити людині протягом усього його трудового життя, то в столітті інформаційного буму їх необхідно постійно оновлювати, що може бути досягнуто головним чином шляхом самоосвіти, а це вимагає від людини пізнавальної активності та самостійності.

Пізнавальна активність означає прагнення студента до навчання, до виконання індивідуальних і спільних завдань.

Під пізнавальною самостійністю прийнято розуміти прагнення і вміння самостійно мислити, здатність орієнтуватися в новій ситуації, знаходити свій підхід до вирішення завдання, бажання не тільки зрозуміти засвоювану навчальну інформацію, а й способи добування знань; критичний підхід до суджень інших, незалежність власних суджень.

Пізнавальна активність і пізнавальна самостійність – це якості, які розвиваються в діяльності.

Найважливішим засобом активізації особистості в навчанні виступають активні методи навчання.

Такі , як «кейс-метод», «ажурна пилка», «круглі столи», які значно активізують навчальний процес, враховуючи поширення інтересу студентів до навчання.

Зупиняюсь докладніше.

Круглий стіл — форма публічного обговорення чи висвітлення якихось питань, коли учасники висловлюються у визначеному порядку; нарада, обговорення проблем з рівними правами учасників.

Вінчестерський Круглий Стіл

«*Круглий стіл*» - це метод активного навчання, тобто одна з організаційних форм пізнавальної діяльності студентів, що дозволяє закріпити отримані раніше знання, заповнити відсутню інформацію, сформувані вміння вирішувати проблеми, зміцнити позиції, навчити культурі ведення дискусії. Характерною рисою «круглого столу» є поєднання **тематичної дискусії з груповою консультацією**. Поряд з активним обміном знаннями, у студентів виробляються професійні вміння викладати думки, аргументувати свої міркування, обґрунтовувати запропоновані рішення і відстоювати свої переконання.

Важливою умовою при організації «круглого столу» є то, щоб він був справді круглим і процес комунікації, спілкування, відбувався «очі в очі».

Викладач також розташовується в загальному колі, як рівноправний член групи, що створює менш формальну обстановку в порівнянні із загальноприйнятою.

Основну частину «круглого столу» з будь-якої тематики становить дискусія. **Дискусія** (від лат. Discussio - дослідження, розгляд) - це всебічне обговорення спірного питання у приватній бесіді, спорі.

- **Цілі** проведення дискусії дуже різноманітні: навчання, тренінг, діагностика, зміна установок, стимулювання творчості та інше. Ефективність проведення дискусії залежить від таких факторів:
 - підготовка (інформованість та компетентність) **студента** із запропонованої проблеми;
 - коректність поведінки студентів;
 - вміння **викладача** проводити дискусію, мати педагогічний такт, знайти підхід до кожного студента, зацікавлено і уважно вислухати його;
 - швидкість реакції;
 - вміння бути об'єктивним .

Під час проведення «круглого столу» панує діловий шум, що, з одного боку створює атмосферу творчості та емоційної зацікавленості, а з іншого - ускладнює роботу .Викладачу необхідно почути головне, створити робочу обстановку. Але всі труднощі окупаються високою ефективністю такої форми проведення занять.

Метод "Ажурна пилка"

Цей метод вчить студентів працювати "у команді" для опрацювання значної кількості інформації за короткий проміжок часу. Позитивним ефектом "ажурної пилки" є заохочення учасників до взаємодопомоги, конструктивного співробітництва та толерантності. Основний принцип цього методу "вчимося - навчаючи".

Під час роботи з використанням методу "ажурна пилка" студенти повинні бути готовими працювати в різних групах.

- Спочатку студенти діляться викладачем на групи і опрацьовують завдання, обговорюючи їх в так званих «домашніх» групах.

Функції "домашніх" груп:

1. Кожна група отримує завдання, вивчає та обговорює його.

2. Бажано обрати в групі головуючого (той, хто стежить за часом), та особу, яка ставить запитання. Слід переконатися що кожний (кожна) розуміє зміст матеріалу, який обговорюється.

Функції "експертних" групи:

1 Під час проведення такого заняття викладач об'єднує студентів у нові групи, а учасники «домашніх» стають експертами з тієї теми, що вивчалася дома.

2. По черзі кожен учасник має: за визначений викладачем час якісно і в повному обсязі донести отриману раніше інформацію до членів інших груп та сприйняти нову інформацію від представників інших груп.

Експерти аналізують відповіді.

3. На заключному етапі підводяться висновки заняття.

Метод «Крісло автора»

Метод несе в собі реалізацію підвищення самооцінки студентів.

Організація роботи у групі на користь студента, який іде виголошувати доповідь (можливо у вигляді реферату, або створити презентацію). Студент, перебуваючи на місці викладача, відчуває себе достойним високої посади. Це підвищує не тільки самооцінку, а й бажання покращувати свої знання.

Наприклад, я давала студентам завдання підготувати презентації до дня залізничника по темі «Історія розвитку Укрзалізниці» або «Музеї»

Метод «Ток-шоу»

Метою "Ток-шоу" є отримання студентами навичок публічного виступу та дискусування.

Викладач на занятті виконує функції ведучого "Ток - шоу". Робота студентів організується наступним чином:

1. Оголошується тема заняття.
2. Потім пропонується висловитися із запропонованої теми "запрошеним гостям".
3. Слово надається "глядачам", які можуть виступити зі своєю думкою або ставити запитання "запрошеним".
4. "Запрошені" мають відповідати якомога коротше і конкретніше.
5. Ведучий (викладач) також має право ставити запитання. Ця форма роботи допомагає навчитися брати участь у загальних дискусіях, висловлюватися лаконічно та аргументовано захищати власну позицію.

На початку заняття важливо створити у студентів певний рівень мотивації для подальшої активної та результативної діяльності. Для цього можна використати такий методичний прийом, як «Снігова куля».

Приклад: Тема «Табличний процесор».

Один студент називає програму, другий – варіант запуску цієї програми, третій – елементи вікна, четвертий – призначення цієї програми, п'ятий - як створити діаграму і т.д.

На підсумковому етапі заняття можна використати такі методи, як «Незакінчені речення», «Мікрофон», робота в групах.

Приклад: Тема «Текстовий процесор. Підсумкове заняття».

Під час проведення заняття студентам дається завдання виготовити власну візитку. Підсумок заняття провожу з використанням роботи в групах.

Створюю групи по 3–4 студента. Колективно виставляється оцінка кожної роботи, що призначається групі.

Оцінки коментуються та обґрунтовуються, потім візитки здаються викладачу на перевірку. Підсумкову оцінку я виставляю на основі трьох оцінок: самооцінки, оцінки групи студентів та моєї оцінки за роботу.

Кейс-метод (Case study) як форма інтерактивного навчання майбутніх фахівців.

Однією з інтерактивних методик, що набула популярності у Великобританії, США, Німеччини, Данії та інших країнах стала Case study (кейс-метод, метод аналізу ситуацій)

Суть методу полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти яких називаються «кейсом») для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень студентами з певного розділу навчання дисципліни.

Цінність кейс-методу полягає в тому, що він одночасно відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми.

Наприклад при вивченні теми «Глобальна мережа INTERNET» можна запропонувати таку проблемну ситуацію, як «Атаки хакерів на сайти». На такому занятті студенти обговорюють які віруси їм відомі та аналізують як застосовуються антивірусні програми.

Висновок

Нові технології навчання на основі інформаційних і комунікаційних технологій дозволяють інтенсифікувати освітній процес, збільшити швидкість сприйняття, розуміння та глибину засвоєння величезних масивів знань. Сучасні комп'ютерні технології дають викладачу нові можливості, дозволяючи разом і з студентом отримувати задоволення від захопливого процесу пізнання.

А коли внести в заняття «цікавинку», пробудити інтерес – то і результат буде якіснішим.

Тож, вперед, колеги! До нових вершин!

І пам'ятаємо:

Ми для студентів, а не вони для нас, тому ми повинні пристосовуватись до їх природи та духовного стану.